

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Typografie a publikování – 4. projekt
Typografia

1 Úvod

V klasickej egyptčine existovalo 750 hieroglyfických znakov, ale počet znakov sa v rôznych obdobiach menil. Hieroglyfy sú malé obrázky, ktoré vyjadrujú jednak priamo patričný predmet, na ktorý sa podobajú, ale používajú sa aj na vyjadrenie celkom odlišných vecí, často ťažko znázorniteľných, ktorých mená znejú náhodou podobne. Samohlásky sa v hieroglyfickom písme vynechávali (nezapisovali). [9]

Na svete existuje veľmi málo kníh, ktoré rozoberajú práve touto témou. Za zmienku stojí napríklad časopis. [1]

2 Hieroglyfy

V klasickej egyptčine existovalo 750 hieroglyfických znakov [6], ale počet znakov sa v rôznych obdobiach menil. Hieroglyfy sú malé obrázky, ktoré vyjadrujú jednak priamo patričný predmet, na ktorý sa podobajú, ale používajú sa aj na vyjadrenie celkom odlišných vecí [10], často ťažko znázorniteľných, ktorých mená znejú náhodou podobne. Samohlásky sa v hieroglyfickom písme vynechávali (nezapisovali) [2]. Napríklad obrázok kravy označuje kravu, ale aj bohyňu Hathor. Rovnaký znak sa používal aj pre rozličné slová, ktoré rovnako zneli (napr. v slovenčine „jež“ a „ješ“). Hieroglyfy boli často do detailov vypracované a kolorované. Písali sa viacerými smermi, najčastejšie sprava doľava, pričom piktogramy boli obrátené čelom k začiatku riadku. Písalo sa atramentom a dutým papyrusovým štetcom [3].

3 Rozlúštenie hieroglyfov

Najvýznamnejšie podiel na rozlúštenie hieroglyfov majú Thomas Young [7] a Jean-François Champollion [8] (1790-1832) [5]. V roku 1799 pri Napoleonovom ťažení do Egypta bol urobený nález Rosettskej dosky s nápisom v troch typoch písma (v hieroglyfickom, démotickom a gréckom písme). Táto doska poskytla dostatočný kritický materiál, ktorý Champollionovi umožnil preniknúť v 20. rokoch 19. storočia do reči hieroglyfov. Rozlúštenie tohto písma potom raz navždy vyvrátilo názory, že sa jedná o písmo idiomatické, čiže obrázkové. Niektoré z Champollionových poznatkov boli síce časom nahradené novšími poznatkami o tomto písme a jazyku, avšak položil základy porozumenia tomuto písme a jeho zásluhy sa tým nijako neumenšujú [4].

Reference

- [1] HIEROGLYPHS. In. New York: The Bilingual Review, 2003- . Vychádza mesačne. ISSN 0094-5366.
- [2] ALLEN, J. P. *An Introduction to the Language of Hieroglyphs*. New York: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-531-51796-6.
- [3] FELGR, P. *Jak číst hieroglyfy*. 2012. Dostupné na: <http://www.starovekyegypt.net/jak-cist-hieroglyfy>.
- [4] JEŘÁBKOVÁ, E. *Dějiny starověké knižní kultury Egypta*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012. Diplomová práce.
- [5] KLEČKOVÁ, V. *Dějiny starověkých knižních kultur Egypta*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2015. Diplomová práce.
- [6] MARK COLLIER, B. M. *How to Read Egyptian Hieroglyphs*. Berkeley: British Museum Press, 1998. ISBN 0-520-23949-0.
- [7] OLDHAM, Y. Thomas Young. *British Medical Journal*. 1974, roč. 4, č. 5937. S. 150. ISSN 0007-1447.
- [8] ROBINSON, A. Jean-François Champollion and ancient Egyptian embalming. *The Lancet*. 2012, roč. 379, č. 9828. S. 1782–1783. ISSN 0140-6736.
- [9] WIKIPEDIA. *Egyptian hieroglyphs* [online]. [cit. 14. dubna 2016]. Dostupné na: http://en.wikipedia.org/wiki/Egyptian_hieroglyphs.
- [10] WIKIPEDIA. *Egyptské hieroglyfy* [online]. [cit. 14. dubna 2016]. Dostupné na: http://cs.wikipedia.org/wiki/Egyptske_hieroglyfy.